

Sygn. akt IV U 229/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Alicja Kowalska-Kulik

Protokolant: sekr. sąd. Ewa Rusnarczyk

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2015 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania K. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N.

z dnia 9 stycznia 2015 roku (...)

w sprawie K. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.

o umorzenie należności z tytułu składek

oddala odwołanie

Sygn. akt IV U 229/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 15 grudnia 2015 roku

Decyzją z dnia 9 stycznia 2015 roku; znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N., w oparciu o art. 83 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1442, z późn. zm) w zw. z art. 1 ust. 13 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012r. poz. 1551), odmówił K. P. umorzenia należności wraz z odsetkami z tytułu składek: na ubezpieczenia społeczne (6954,13 zł), zdrowotne (1534,53 zł), Fundusz Pracy (501,37 zł) za okres od lipca 1999 roku do grudnia 1999 roku.

Uzasadniając decyzję organ rentowy wskazał, że kwotę i rodzaj należności z tytułu składek, które mogły zostać umorzone w trybie powołanej ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku ustalił odwołującemu decyzją z dnia 4 września 2013 roku, w której określono warunki umorzenia. Przedmiotowa decyzja została doręczona pełnomocnikowi odwołującego w dniu 9 września 2013 roku, a uprawomocniła się w dniu 10 października 2013 roku. Warunkiem umorzenia było nie posiadanie na dzień wydania decyzji w sprawie umorzenia innych wymienionych w art. 1 ust 10 ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku, a niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych za okres od 1 stycznia 1999 roku, do opłacenia, których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność, a także należnych od tych składek odsetek za zwłokę, kosztów upomnienia, opat dodatkowych oraz

kosztów egzekucyjnych, naliczonych przez Dyrektora Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Naczelnika Urzędu Skarbowego lub Komornika Sądowego. Należności te podlegały spłaceniu w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia, czyli do dnia 10 października 2014 roku. Tymczasem na dzień wydania zaskarżonej decyzji nadal istniały nieopłacone, niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w art. 1 ust 10 ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku. Tym samym nie zostały spełnione ustawowe warunki umorzenia należności z tytułu składek.

Powyższą decyzję zaskarżył K. P., wnosząc o jej zmianę poprzez umorzenie należności. Podniósł, iż organ rentowy przy ocenie jego przypadku nie wziął pod uwagę szeregu istotnych okoliczności, mogących mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. W pismach procesowych podniósł, iż przeprowadzona została upadłość jego przedsiębiorstwa, wobec czego syndyk masy upadłościowej winien był uregulować wszelkie należności, czego nie uczynił (na dowód tego wniósł o przeprowadzenie dowodu akt SR w P. (1)sygn.. I Co (...)). Nadto K. P. podniósł zarzut przedawnienia należności z tytułu składek

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy, powołując się na przepisy wskazane w zaskarżonej decyzji i argumentację w niej zawartą podał, iż jest ona zgodna i zasadna w świetle obowiązujących przepisów prawnych. ZUS podniósł nadto, iż wobec K. P. nigdy nie było prowadzone postępowanie upadłościowe, ani likwidacyjne. Podana przez niego sprawa dotyczyła prowadzonej egzekucji sądowej z nieruchomości.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie był w całości bezsporny i przedstawiał się następująco:

Odwołujący K. P. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej do 2000 roku. W dniu 21 marca 2013 roku złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wnioski o umorzenie nieopłaconych należności za okres od czerwca do grudnia 1999 roku na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. Decyzją z dnia 4 września 2013 roku ZUS określił, iż według stanu na dzień 21 marca 2013 r. umorzeniu będą podlegały zaewidencjonowane na koncie rozliczeniowym odwołującego należności wraz z odsetkami z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne (6954,13 zł), zdrowotne (1534,53 zł), Fundusz Pracy (501,37 zł). Organ rentowy wskazał jednocześnie, iż warunkiem umorzenia w/w należności będzie spłata należności niepodlegających umorzeniu. Należności z tytułu składek za okres od 1 stycznia 1999 roku nieobjęte postępowaniem o umorzenie należało uregulować w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji. Odwołujący nie zaskarżył powyższej decyzji i pomimo upływu terminu nie uregulował należności niepodlegających umorzeniu.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie K. P. nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem zaskarżonej decyzji była odmowa umorzenia należności w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012r. poz. 1551).

Zgodnie z treścią art. 1 ust. 1 powołanej ustawy o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych:

1) która przed dniem 1 września 2012 roku zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2) innej niż wymieniona w pkt 1 - umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia,

opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. W myśl art. 1 ust. 6 cytowanej ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku, umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Na podstawie art. 1 ust. 7 ustawy o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, umorzeniu podlegają również należności, o których mowa w ust. 1 i 6, które do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zostały rozłożone na raty i nie zostały opłacone do dnia złożenia wniosku o umorzenie. Należności te podlegają wyłączeniu z umowy o rozłożeniu należności z tytułu składek na raty. Warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po opłaceniu pozostałych należności objętych umową.

Warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego (art. 1 ust. 10). Art. 1 ust. 13 cyt. ustawy stanowi, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12, lub odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12. Natomiast art. 1 ust. 11 stanowi, że niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8. (ust. 8 mówi o tym, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych), a art. 1 ust. 12 o tym, iż w przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczone termin ich płatności, warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po ich opłaceniu.

Powyższe oznacza, że zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku osoba zainteresowana abolicją nie może posiadać zadłużenia za składki dotyczące pracowników, ponadto winna ona rozliczyć się z organem rentowym w wyznaczonym przez ZUS terminie 12 miesięcy, od uprawomocnienia się decyzji określającej składki. Tylko wtedy jest możliwe umorzenie należności na podstawie ustawy, tzw. abolicyjnej.

W przedmiotowej sprawie odwołujący miał czas na rozliczenie się z organem rentowym w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia decyzji z dnia 4 września 2013 roku, którą to ZUS określił wysokość jego zadłużenia i podał, że warunkiem umorzenia należności jest spłata należności niepodlegających umorzeniu w terminie 12 miesięcy. Decyzję ZUS odwołujący odebrał 9 września 2013 roku, co oznacza, iż stała się ona prawomocna z dniem 10 października 2013 roku. Od tego zatem momentu odwołujący miał 12 miesięcy na opłacenie ustalonych przez ZUS wymagalnych do umorzenia nieopłaconych składek, czyli do 10 października 2014 roku. Tymczasem na ten dzień odwołujący się nie opłacił składek niepodlegających umorzeniu (jak również na dzień wydania zaskarżonej decyzji z dnia 9 stycznia 2015 roku). Odwołujący się nie dochował zatem wymaganego terminu i nie rozliczył się z ZUS. W tej sytuacji brak było podstaw do umorzenia zadłużenia na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność.

Bezasadny jest zarzut przedawnienia należności z tytułu składek podniesiony przez K. P.. Kwestię przedawnienia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne reguluje przepis art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. W okresie powstania obowiązku zapłaty spornych składek długość terminu przedawnienia wynosiła 5 lat, a w razie przerwania biegu przedawnienia – dziesięć lat, licząc od dnia, kiedy

stały się wymagalne. Od dnia 1 stycznia 2003 r. nastąpiła zmiana przepisów (ustawa z dnia 18 grudnia 2002 r. Dz. U. nr 241, poz.2074). Od tej daty - stosownie do treści art. 24 ust. 4 ustawy należności z tytułu składek ulegały przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-5d.

W orzecnictwie powszechnie akceptowany jest pogląd, że dziesięcioletni okres przedawnienia przewidziany w art. 24 ust. 4 ustawy z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 241, poz. 2074), znajduje zastosowanie do należności z tytułu składek, które stały się wymagalne przed dniem 1 stycznia 2003 r., jeżeli do tej daty nie uległy przedawnieniu według przepisów dotychczasowych (por. wyrok SN z dnia 22 lipca 2009 r., I UK 70/09, LEX nr 529763, wyrok SN z 23 stycznia 2009 r., I UK 204/08, opubl. M.P.Pr. (...), uchwała SN z dnia 2 lipca 2008 r., II UZP 5/08, opubl. OSNP 2009/1-2/17). W niniejszej sprawie do zaległych należności wobec ZUS objętych zaskarżoną decyzją należało stosować nowy, 10- letni termin przedawnienia, bowiem do dnia 1 stycznia 2003 r. żadna z należności powstałych pod rządami przepisu art. 24 ust. 4 ustawy systemowej w poprzednio obowiązującym brzmieniu nie uległa przedawnieniu do dnia 1 stycznia 2003 r. Najstarsza zaległa składka na ubezpieczenie społeczne dotyczy miesiąca lipca 1999 r. - termin płatności tej należności upłynął w sierpniu 1999 r. Do dnia 1 stycznia 2003 r. nie upłynął zatem 5-letni okres przedawnienia, stąd też termin ten wydłużył się do 10 lat.

W myśl art. 24 ust. 5b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony od dnia podjęcia pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek, o której dłużnik został zawiadomiony, do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego. W przedmiotowej sprawie nastąpiło zawieszenie biegu terminu przedawnienia, gdyż jak wskazał ZUS w piśmie z dnia 8 lipca 2015 r. (czego odwołujący nie kwestionował) w odniesieniu do należności objętych zaskarżoną decyzją toczyło się postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w M. od 19 lutego 2008 r. oraz aktualnie toczy się takie postępowanie prowadzone przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w L..

Z dniem 1 stycznia 2012 termin przedawnienia należności z tytułu składek został skrócony do 5 lat na mocy ustawy dnia 16 września 2011 r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. z 2011 r. nr 232, poz. 1378). Jednak zgodnie z art. 27 ust. 1 tej ustawy, do przedawnienia należności z tytułu składek, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 r. Jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu (ust. 2).

Biorąc pod uwagę powyższe regulacje, należności z tytułu składek objęte zaskarżoną decyzją nie uległy przedawnieniu.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd - na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. i przepisów prawa materialnego powołanych wyżej - oddalił odwołanie jako bezzasadne.